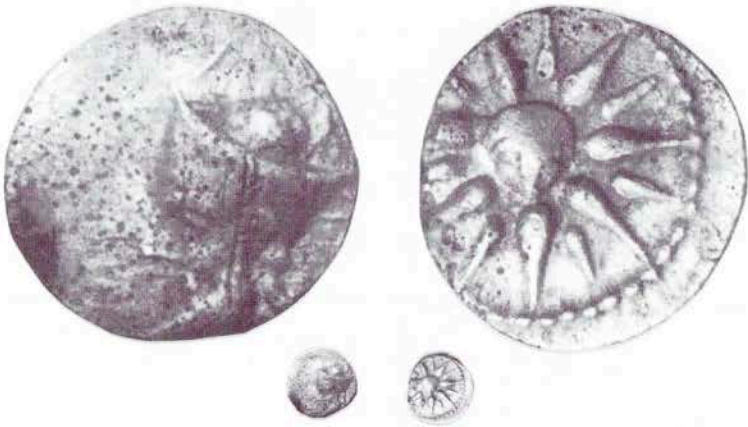

Un possible òbol de Malaca (?)

LLUIS VILA CASAS

Moneda de plata amb la següent descripció:

Anvers: Testa masculina a l'esquerra, amb llarga barba punxeguda d'aspecte oriental. Porta un estrany barret tronconònic invertit i del seu centre sobresurt un casquet esfèric (recordant lleugerament la doble corona egípcia o una tiara diademada de tipus oriental). Sense gràfila.

Revers: Estrella de 14 puntes, sortint d'un glòbul central que representa un petit cap humà. Gràfila de punts.

Encunys lleugerament descentrats. Posició: 10 h.

Pes: 0,57 grms.

Mòdul: 9,6 mms. (màxim, però força regular).

Metall atacat pels àcids, degut al llarg enterrament de la peça. Vista amb lupa binocular de 60 augments es constata que no es tracta d'una moneda «folrada».

L'aspecte general de la peça, d'art força acurat, suggereix una relació amb l'orient mediterrani i concretament amb el món fenici. El revers recorda els divisors de plata, de pes entre 0,30 i 0,48 grms. trobats a Valèria i La Plana d'Utiel (P. P. Ripollés — «El Tesoro de la Plana de Utiel», Acta Numismática X, 1980, p. 15) i que Robinson atribueix a Cirenaica.

La semblança més forta es troba, però, amb els sextants de bronze anepigràfics de Malaca (Vives, Lám. LXXXVII, 9-10 i 12) amb un anvers de cap masculí a dreta (9-10) o esquerra (12), aparentment no barbat, i també cofat amb un estrany barret que recorda el d'aquesta peça. Els reversos són també d'estrella de 7 puntes (9-12) o 14 puntes (10) amb punt central.

Amb posterioritat, Malaca encunya Asos de bronze amb reversos de cap d'Helios-Apolo radiat, a l'estil de monedes gregues, com les de Cleitor, a Arcàdia, de 370-240 a. C. Amb una altre realització, el tema es idèntic al de la peça que comentem.

No coneixem cap similitud entre aquesta moneda i altres conegudes. Segons sembla va ser trobada a «Ubeda la Vieja», lloc d'on provenen altres monedes hispano-cartagineses, hemi-dracmes de Gades i sextants de Malaca, entre d'altres. En tot cas, la procedència segura es Espanya i —més concretament— la Bètica.

Per això creiem que pot tractar-se d'una primera emissió de Malaca, dins del sistema monetari fenici-púnic, amb shekel de 7,20 grms., dracma de 3,60 grms. i òbol de 0,60 grms., que circularia als voltants del 237 a. C., data de l'arribada d'Amilcar a Espanya.